

Motion till riksdagen 2005/06:Ub376

av **Carina Hägg (s)**

Sex- och samlevnadsundervisning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad lärarutbildning i sex och samlevnad.

Motivering

Skolans undervisning i sex och samlevnad är ofta föremål för debatt. Skolverkets granskning 1999 visade att kvaliteten skiftar kraftigt mellan och inom skolorna. Det gör att likvärdigheten i den undervisning som eleverna enligt skollagen ska få undergrävs. Exempel på kritik är att undervisningen har en biologisk slagsida eller förbigår frågor om genus liksom om smitt- och graviditetsskydd samt att HBT-elever (HBT = homo-, bi-, transpersoner) inte känner sig inkluderade i undervisningen. Eleverna efterlyser mer samtal.

Förväntningarna är höga på vad sex- och samlevnadsundervisningen ska åstadkomma. Det gäller både elever, föräldrar och samhället. Men förutsättningarna som samhället ger lärarna och andra verksamma i skolan är dåliga.

Statens folkhälsoinstitut tar upp betydelsen av sex- och samlevnadsundervisning i de av regeringen fastställda folkhälsomålen (folkhälsomål 8). Regeringen anger själv att det är viktigt att värna om de framsteg som har gjorts inom sex- och samlevnadsundervisningen.

Ändå sker för lite för att stärka undervisningen. Exempelvis har ingen uppföljning skett av ”Första nationella konferensen om sexualitet och samlevnad i skolan” 2002, trots det stora intresset och starka önskemål från skolhåll och landsting om att den skulle bli en regelbundet återkommande kunskapskonferens. I år anordnas en jubileumskonferens i samband med att sex- och samlevnadsundervisningen fyller 50 år. Det är bra men det räcker inte. Vi behöver i stället långsiktiga och genomtänkta strategier för att öka kompetens och kvalitet.

Sex- och samlevnadsundervisningen blev obligatorisk 1955. Sverige var då pionjärland och först i världen med obligatorisk sexualundervisning i skolan. Men trots ett 50-årigt obligatorium i skolan visar undervisningen både i ung-

Fel! Okänt namn på

domsskolan och på lärarutbildningarna stora brister. På ungefär hälften av lärarutbildningarna får inte studenterna någon undervisning i kunskapsområdet sex och samlevnad. Endast ca 6 % av lärarstudenterna får sådan undervisning, trots att ämnet enligt läroplanerna (Lpo 94 och Lpf 94) ska vara ämnesövergripande.

Vidare har könssjukdomarna de senaste åren ökat i Sverige, i synnerhet förekomsten av klamydia. År 2004 smittades över 30 000 personer med klamydia, en ökning med 20 % från år 2003.

Fortbildning, forskning och metodutveckling inom kunskapsområdet sex och samlevnad är sorgligt eftersatt. Sex- och samlevnadsundervisning är ett kunskapsområde med sina specifika förutsättningar, precis som andra ämnen i skolan. Verksamma lärare/pedagoger måste få tillgång till ny kunskap baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det finns i dag inte någon sådan samling eller strategi för hur det ska gå till.

En åtgärd som bör övervägas är en översyn av lärarutbildningarnas undervisning i sex och samlevnad som också kan ge förslag på hur sex och samlevnadsämnet kan stärkas på lärarutbildningen. Andra åtgärder för att stärka grund- och gymnasieskolans sex- och samlevnadsundervisning är att regeringen ger ett tydligt uppdrag till Skolverket att regelbundet granska och utvärdera sex- och samlevnadsundervisningen samt att ge Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att samla, stimulera och sprida forskning och kunskap. Även behovet av kvalificerad fortbildning på universitetsnivå bör utredas.

Stockholm den 3 oktober 2005

Carina Hägg (s)